

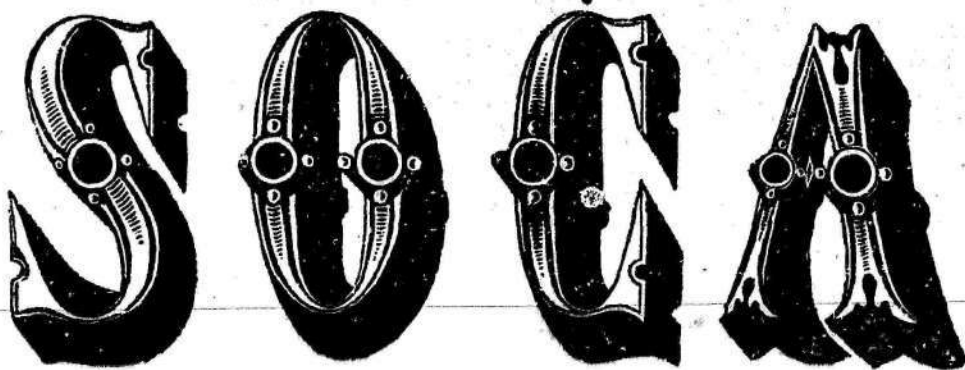
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasi slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Tretji fijaško evropejske diplomacije.

Uže je leto dnij minulo, kar se je pričelo bojevanje za svobodo in kerst na Jugoslovanskem. Iskrica, katera je začela tleti pred enim letom v Hercegovini, bi se bila na lahkem dala vgasiti, ko bi le bila diplomacija količkaj previdnejša in bi bila le nekoliko več resne volje pokazala. Sicer je diplomacija Turčijo primorala, da je obljubila uvesti reforme; a tega nij dosegla, da bi ustaši položili orožje, kar bi se ji bilo posrečilo, če bi bila prevzela garancijo za uvedbo turških reform, kakor so ustaši želeli. Ker pa tega nij hotela, napravila je svoj prvi fijaško.

Mej tem nastal je iz hercegovske iskricice ogenj, čegar plameni niso le začeli švigati v bližnjo Černogoro in Bosno ampak tudi v Srbijo in Bulgarijo. Zopet uzdrnila se je diplomacija iz spanja; z vso svojo avtoriteto in energijo skušala je zaprečiti boj Srbije in Černogore proti Turčiji, a stok in jok tlačnih bratov v Hercegovini, Bosni in Bulgariji bil je mogočnejši od evropejske diplomacije; Srbija in Černogora napovedali ste vojno Turčiji in s tem doživela je diplomacija svoj drugi fijaško.

Do tretjega gre rado, pravi star pregovor in tudi pri naši diplomaciji se je to pripetilo. Ko so se serbska tla uže dobro s krvjo napojila, naprosila je Srbija vesile za posredovanje in diplomacija je zopet začela delovati; a nič jej nij šlo kaj gladko, kajti Turčija nij le ne hotela privoliti v formalno premirje, temveč stavila je Srbiji take sramotilne mirovne pogoje, na katere je odgovorila serbska vojska z entuzijastičnim izklicanjem Milana za srbskega kralja in z prisego ne odložiti preje orožja, dokler ne bode zadnji Turek iz Srbije zapojen. Vlasti same pripoznale so, da na podlagi taci pogojev nij nikako pogajanje o miru mogoče in Anglija sama je zmernejše mirovne uvete, podpirana od vseh družih veselil, stavila turškim mogotcem, a po predolgem posvetovanji zavrgla je gnjila Turčija dobre nasvete, kateri edini bi jo bili za nekoliko časa še resili gotovega pogina; diplomacija sme se pa ponašati uže s tretjim fijaškom.

Kaj poreče k temu Anglija, kaj porekó druge vlasti?

Nam se dozdeva, da je sedaj s filozofijo diplo-

macije pri kraji, kjer pa diplomacija obmolka, tam dobé besedo topovi. Le v tem smislu smemo si tolačiti misijo ruskega generala Sumarokova z lastno-ročnim pismom ruskega carja do našega vladarja na Dunaji. Ves ruski narod uže davno hrepeni po boju s Turci in le carju ruskemu se ima svet zahvaliti, da se je evropejski mir dosedaj se ohranil; a najnovejši čin turške vlade prepričati je moral tudi ruskega carja, da z dobro besedo se pri Turčiji nič ne doseže, ampak da treba vse drugačna sredstva upotrebiti, da treba s topovi pridobiti si veljavo.

Jugoslovansko bojišče.

Dne 24. sept., do katerega se je bilo ostavilo bojevanje na serbskem in črnogorskem bojišču, prodolžilo se je ostavljenje boja mej Turci in Černogorci še za osem dnij; Serbi pa niso več v to privolili iz vzrokov, katere smo uže v zadnji številki omenili, temveč pričeli so zopet boj s tem, da so zažgali in poderli mostova, katera so bili Turci uže popreje napravili mej Aleksincem in Deligradom pri Trnjanu. Černajev sam vodil je tukaj hrabre Serbe ter vergel Turke dve milj daleč od Morave. Mej tem je zagrabil Horvatovič Turke od zahodne strani čez Siljegovac in jih vergel čez Krušje, katero je posedel. Ob enem pak deležila se je Aleksinska posadka boja in prekoračila Moravo pri gornjem Bujmiru pod Aleksincem. Vsled teh serbskih operacij bili so res Turci 28. sept. popolnem obkrojeni in je bila njihova zveza z Nišem skoz celih osem ur popolnem pretergana, a potem bili so, kakor se dozdeva, Serbi prisiljeni nekoliko umakniti se proti Moravi, vsled česar se je tudi Horvatovič vernil v svoje varne pozicije pri Siljegovcu. Po tem takem pričakovanju nam je zopet hudih in ljutih bojov ob Moravi. Radi tega ne bode našim čitateljem neljubo, če jim tu na kratkem s številkami pojasnimo stanje obojih vojsk. Turški poveljnik Abdul Kerim paša zapoveduje nad 100 tisuč možem z 182 topovi; Serbov je v Deligradu in Djunisuhaj bajé okolo 70 tisuč mož; Horvatovič vodi 18 tisuč vojakov in polkovnik Popović stoji v Aleksincu z 12 batalijoni in 8 baterijami. K serbskej armadi dojde v kratkem še 32 tisuč milice, katerih se

uže zdaj nahaja v Čupriji nad 12 tisuč mož, na dalje 10 tisuč mož od Ibarja. Ruskih prostovoljcev dohaja tudi vedno več na serbsko bojišče. V novem času dohajajo posebno Kozaki in komaj je odšel cel polk teh hrabrih konjnikov na bojišče, uže se sestavlja zopet drug regiment. Za vsem je bajé Rusov na serbskem bojišču uže blizu 15 tisuč.

Ker se bode boj tudi mej Turci in Černogorci nadaljeval, kajti nij nam mogoče misliti si, da ga ostavi zopet Černogora; naj tudi na kratkem pojasnimo položje na črnogorskem bojišču. Kakor znano, je uže pred davnim časom Muktar paša iz Trebinja udaril na Černogorsko, kakor se je tačas pisalo, z nad 30 tisuč možmi, a sedaj se govori, da ima samih 17 tisuč mož. Muktar obkrojen je v Zaslapi od 12 tisuč Černogorcev in ustašev, kateri hropenó po boju in komaj čakajo, da bi ljutemu sovragu pete nabrusili. Derviš paša ima pri Podgorici in Spužu skupljenih bajé nad 25 tisuč vojakov, katerim stoji naproti v piperski nahiji 12 tisuč Černogorcev, Kučijancev in Drekalovičev. Ostala črnogorska vojska poseda Kučijansko in Medunsko okolico, mej tem ko je jeden drug oddelek posedel okolico plavega jezera in s tem pretergal zvezo turške vojske na Ibarji z ono v Albaniji.

Zadnja poročila iz serbskega bojišča pri našajo nam, da so Turci dne 1. t. m. z 20 tisuč mož in 40 topovi z vso ljutostjo napadli serbske pozicije pri Gredetinu, na katerega se naslanja desno krilo deligradske in levo krilo Horvatovičeve vojske. Boj trajal je neprenehoma celih 12 ur in Turci bili so popolnem pobiti in z velikimi izgubami nazaj vrženi. Turci zbirajo sedaj vse svoje moči proti Djunisuhaj prišlo jim je v ta namen tudi mnogo pomoči zopet iz Niša, a tudi Serbi dobili so od Drine, Ibarja in Belgrada novih vojakov. Turci uvidevši, da jim nij mogoče prodreti čez Moravo mej Deligradom in Aleksincem, skušali bodo tedaj čez Djunisuhaj ulomiti na Kruševac in od tod pustivši Deligrad v strani naravnost marširati na Čuprijo in Belgrad. Nadejamo se, da se Turkom to ne posreči tako lahko, temveč da bodo ravno tako hudo pobiti, kakor pri Gredetinu. Končnem naj še omenimo, da je tudi podrinska vojska izklicala Milana za kralja serbskega.

LISTEK.

Slavec

Sl. pevskega društvu istega imena
J. Trnogorski.

Spomladni grmiček	Nevihla prižvižga
S goščavo ogrne;	Drevesu kras lomi;
Prenjezni moj slavček	Moj slaček se skrije,
Vanj pet se povrne.	Bojé se pred gromi.
Pri solcu kot luni	Odjenja strašilo,
Mogočno prepeva,	Zar nébesni sije;
Od hriba do plana	Moj slavček ponavlja
Okrog se odmeva.	Srca melodije.

Spomladni cvet zvane,
Moj tič več ne poje;
Otožno me spomni
Preteklosti moje;

Naš „slavec“ primorski	Naj bliska al' strelja,
Vse glase si vbira,	Al' toča naj krca,
Mar angeljska slava	Sramotnim obmolkom
Nij slajšega vira.	Ne žali mi srca.
Čuj „slavec“ slaveči;	Tud skopec naj plaši,
Saj ti mi zmer pevaj,	Naj sraka te psuje;
Po letu i zimi	Prelepo ti petje
Krepko me ogravaj.	Vse čase naj sluje!

Hrepenenje po jugoslovjanskej zmagi.

(Zložil Franjo Zakrajski.)

Kaj te druhali, ta ljuta krdela
Lačni ko tigri od sela do sela
Daleč okoli, kar meri oko:
Gor po planjavah, skoz tamne lesove,
S hribov krvavih, čez puste mostove
Vse gonobeče na Srbsko deró?

Kdo je pregleda tam? Kdo je prešteje?
Rastejo z breznov? Je Lucifer seje?
Čudna je noša pa jezik neznan;
Koder se Jordan, Nil črni se širi,
Koder se v Traciji zli trinog šopiri,
Strašne množice te imajo stan.

Tužna Slavjanska! Pokrajine svete,
Ki vas srdite teptajo te čete,
Solze točite, imate zakaj;
Tud za te spake je zraslo železo,
Cujte orožje! Glejte njih jezo!
Oh, ve nesrečne, tresite se zdaj!

Žig je za njimi, i sleme dol škripa,
Z zlobnim korakom dol Turek iz sipa
V divjem krohotu prokleto hiti:
Sivec se joče, deček tam cvili,
Mrzlim oblakom devojka se smili,
Kri se nedolžna v nebesa kadl.

Gledam li v istini? Al se mi sanja?
I če res gledam, o Bog maščevanja!

Kak to požrešno zverjad še trpiš?
Ti, ki Jerihovce vbil si presmele,
Z jeznega trona to gledaš, i strele
V roci pravičnej še lene držiš?

Ha! Kak temne že sinjine, prej vedre,
Hrasti Basanski i Libana cedre
Jezne vrhove v oblaci treso,
Švigajo bliski spod nebnega krova,
V boj se nad vruga napravlja Jehova
Čujem: „Ošabnežu zmaga ne bo!“

Preje naj preplašena Sava, če more,
Spet v Triglava zbeži skalovore;
Preje se Donava s črnih valov,
Preje povrne se v lok spet pušica,
Kedar od njega leti kakor ptica,
Vstavši se v zraku hiti naj domov!

Kvišku na noge! Šteti so dnevi!
Planite, planite vun kakor levi,
Kterim je tat mladiče pobral.
Ki ga hirkanska je tigra dojila,
Rana se vragu je spet zacelila,
V Turkistan z njim, da ne bode več klal.

Slišite? Slišite? Urno iz staza!
Cujte, ko daleč grmi rekobrana
Cujte njih glase, rožljanje i srd.
Blíže podijo ko zdraženi levi,
Kakó done že naprej zmagospjevi
„Svoboda, svoboda ali pa smrt!“

Taki ne čakajo! Z leve i pravo
Viteze gledam junaške postave

Náša kmetijska šola.

V Goriški okolici dne 2. okt.

Volitve deželnih poslancev trkajo na duri in za to je skrajni čas, da se porazumimo zaradi mož, koje hočemo se svojim zaupanjem počastiti. Naš zbor je majhen, njegova naloga ne more tedaj biti, da bi se spuščal v visoko politiko — marveč mora skrbeti, da pospešuje z vsemi silami svoje domače, duševne in materialne koristi, da skrbi za povzdigo blagostanja svojih deželanov in da jim preskrbuje v ta namen potrebna sredstva. Naša dežela je v prvi vrsti kmetijska — a nje kmetijstvo je bilo do novejših časov slabo podpirano in je vsled tega v primeri k drugim deželam zelo zaostajalo. Zdaj se je pa začelo našo ljudstvo na potu kmetijskega napredovanja precej živahno gibati, ker ga izgledi drugih dežel k temu izpodbujajo in ker n. u. tudi vlada od svoje strani z obilnimi podporami pod pazduho sega. Največje koristi bi bila pa v tem oziru kmetijska šola, katero je naš deželni zbor z državno pomočjo ustanovil, ako bi slo nela na zdravi podlagi, ako bi se njena pravila ozirala na prav spoznane razmere in potrebe naše dežele in ako bi se razumno vodila. A naša sedajna kmetijska šola ni taka, žalibog, da ne, in za to potrebuje prav kategorične preuravnave na razumni, pošteni podlagi; in za to moramo pri letošnjih volitvah na to paziti, da spravimo v zbor mož, kateri se bodo resno in previdno lotili te važne naloge in jo tudi s pogumom dognali.

Po zadnji v 8 letih, če se ne motim, tretji ali četrti preuravnavi postala je naša kmetijska šola, vsaj za slovensko stran dežele, prav eminentno nepraktična, kajti naredili so iz nje hlapčevsko šolo. Dijaki skoro ne smejo dobivati teoretičnega pouka (maksimum menda 1 1/2 uro na dan) ves drugi čas morajo delati na kmetiji za plačilo, to je oni dobe za vsako uro, če sem prav podučeni, Slovenci po 5 kr. Italijani pa po 7 kr., ker so bojda zadnji močnejši od prvih. Nekateri mladenčji začenjajo nekda uže ob zoru delati in delajo pozno v noč, tedaj tudi o takih urah, ko jih nihče ne nadzoruje, samo da več novcev zaslužijo. I kaj delajo neki? Plevelje, poravnavajo in čistijo poti in enake malenkosti. Prav pravih kmetijskih del, pri katerih treba nekake večje razumnosti, ni skoro zapaziti niti na kmetijskem poskuševališči v Govici, niti na kmetiji v Ajševici. O vrtnarstvu, če abstrahujemo od nekakih po vrtnarsko odgojenih drevesc, ni na poskuševališči skoro nobenega sledu in o poljskem izglednem obdelovanju ne zapazujemo nikjer nič; v hlevih je res nekoliko lepe živine prav plemenite krvi, toda kumerna je v obče, da ji lahko rebra prešteva, v dokaz, da se bodisi slabo, nerazumno kumi, ali da manjka piče, kar je na tako obširnem posestvu skoro neverjetno, ali slednjič, da se s pičo slabo gospodarji. Sploh ne manjka v hlevih dokazov za nemarno oskrbovanje živine in smelo smem trditi, da tudi tu ni sledu dijaškega dela. Zdaj smo v dobi grozdne trgatve; morda se sučejo sedaj fantje okolo vinske posode, okoli stiskalnic in bednjev, ali pripravljajo, kar treba v kleti? Letos je pač revna trgatve, a naj bo kakoršna hoče, do zdaj izrejeci naše šole o njej še čisto nič ne vedo.

Profesorja dr. Monà in dr. König pišeta visokoučene knjige, delata velevažne poskušnje z mnogovrstnimi gnojili, katera figurirajo namesto na njivah in v vinogradih — v tiskanih poročilih, iztuh-tavasta nove stroje in enake stvari, prof. Povše zasleduje in preiskava po ministerskem naročilu goveje pasme po Primorskem, Kranjskem in ne vemo še kod; ostajata tedaj še dva docenta, kojih eden — bivši dijak tukajšnje šole — včasih zadržanega vodjo nadomestuje, ali se vsaj namesto njega na

uradnih spisih podpisuje — in slednjič vrtnar, šolski sluga in še kak hlapec. Osebj, koje pobira na leto okoli 6000 gld. na samih plačah brez nagrad, je zadosta, kaj ne da, za hlapčevsko šolo, katera bi utegnila tudi brez tako učenih in visokopostavljenih docentov svoj namen doseči. Toda na naši, na slovenski strani ne maramo za hlapčevsko šolo, ker razum malih izjem ne poznamo hlapčevskega, kolonijalnega sistema, ampak smo, če tudi srednji in mali, pa vendar sami svoji gospodarji; mi želimo šolo, katera bode izgojevala razumne posestnike in za to paj bode vsaj na našem oddelku praksa s teorijo primerno razvrščena tako, kakor je na drugih enakih učiliščih, n. pr. v Marburgu, na sosednem Slapu in drugod.

Kaj se je s posestvom naše šole v dolgih 8 letih zgodilo? Je li zboljšano, daja mari uže kake stalne dohodke, ali se more v kakošnem koli oziru v izgled postaviti našim kmetovalcem?

Prosim, dragi čitatelji! potrudite se, pregledajte vse — morda Vam pokažejo tudi gospodarske knjige in račune in sodite sami. —

V Marburgu obstoji šola še le 4 leta in kakošno kmetijo poseduje, kakošna izboljšanja se tu zapazujejo v tako kratkem času? Nekateri strokovnjaki sodijo, da je posestvo celo lepše vrejeno nego Klosterneubursko. Poglejte še bliže na sosednji Slap, tam nastopi šola tudi še le četrty tečaj, a koliko novega vinograda so uže dijaki razdelali in kako lepo, pravilno zasadili, kakošne so drevesnice in koliko so uže iz njih presadili, v kakem redu so kleti in s kako izvrstnimi pridelki se uže lahko šola ponaša — tam je red, tam so primerno razvrščene ure za pouk in za delo in za to je velik uspeh na malem prostoru, pri nas je nered in zmešnjava v praksi in teoriji in za to prav majhen uspeh na velikem prostoru. Zakaj si neki naši merodajni možje ne ogledajo nekoliko druga, kmetijska učilišča v Avstriji rajše nego se slepo ravna po lepo glasečih frazah mogoče da visoko učenih, pa malo praktičnih mož, kateri so prišli s trebulhom za kruhom v našo deželo, s r e e so pa pustili doma, kamor se zopet povrnejo, kedar se pri nas nalezejo, česar doma potrebujejo.

Poreče kedo, naša dežela je majhna in ne premore toliko, da bi šolo izdatno podpirala posebno, kar se kmetije tiče. Ta uzrok je čisto prazen. Kmetija naše šole je velika in morda še prevelika; kmetijsko ministerstvo je radodarno, je uže mnogo znamenitih podpor dovolilo za šolo in nja posestva in jih bo gotovo še, če ga njih zloraba od tega ne odvrne; dežela je tudi uže mnogo v ta isti namen žrtvovala in kakor vse kaže, bo morala še globoko v žep seči, če bo hotela poravnati vse dosedajne napake, ter stalno uravnati kmetijsko učilišče. Kje tedaj tiči krivda, da stoji stvari tako slabo? — Nekoliko razlogov smo uže naveli in poglobitni med temi je morda ta, da je šolsko vodstvo, posebno gospodarstvo kmetije, v nepravilih, premalo skrbnih rokah, da ni nobenega reda, nobene kontrole; drug pomenljiv vzrok je pa tudi ta, da merodajni možje v enem oziru previsoko letajo — navedam o i n o k m i č n o poskuševališče — v drugem pa prenizko padajo — navedam hlapčevsko šolo; — drže naj se rajše zlate srede, tako kakor se je drže druge kmetijske šole, katere so si v malih letih pridobile lepo ime ter si zagotovile stalni obstoj; stvari pojdejo potem boljše in dragocenih eksperimentov bode konec.

Posestnikov.

Dopisi.

V Gorici, 5. oktobra. (Volitve razpisane — c. k. kmetijsko društvo v Gorici; — vinorejska razstava v Cervinjanu). Volitve so tedaj razpisane in se začnejo koncem tekočega meseca. Po tem takem se bodo uže te dni vršile volitve izbornikov po občinah. Bodite budni, možje volivci, zbirajte se povsod v obilnem številu ter izberite iz svoje srede same prave možake, kojih ne omaja vsaka vladna sapa, da se bomo mogli Goriški Slovenci ponašati s poslanci, katere nam bodo volili. — Skrajni čas je pa zdaj, da poskusi odbor novega društva „Sloga“ svoje moči, da pozve po deželi, kakor mu je občni zbor priporočil, mnenja in želje gledé bodočih poslancev in da po tem preskrbi, da se brž ko brž postavijo kandidati za vse posamezne volilne skupščine. Le previdno pa pogumno na delo!

Kakor smo brali med raznimi vestimi v zadnji številki našega lista, kmetijsko društvo v Gorici vrlo narašča; posebno slovenska stran dežele obilno pristoja, vsled česar se tudi množi število nje zastopnikov v glavnem odboru. Vse to je prav in lepo, tem več, ker je kmetijsko društvo zares jako važna ustanova, katera vzbujevaje, podpira in posredovaje lahko prav izdatno pospešuje kmetijske interese naše dežele. Kar pa ni prav in ne lepo, to je, da nekateri izvoljeni odborniki le po redkoma zahajajo k sejam in da s tem zares zavirajo prizadevanje marljivejših odbornikov. Pri zadnji seji 2. t. m. smo pogrčali 5 slovenskih odbornikov, med temi celó take, kateri v mestu stanujejo; Tolminskega zastopnika še nismo nikdar vi-

deli pri kaki odborovi seji in vendar zadevajo posvetovanja odborova in njegovi sklepi prav pogostoma interese tamošnjega okraja; Sežanski oddelek, pozivljan, da bi si izvolil svojega zastopnika, še vedno odlašaja in tako pričakujemo tudi še od Kobariškega oddelka, da nam pošlje svojega poverjenika. Cerkljanski in Kanalski okraj morata imeti skupaj enega samega zastopnika, ker se ne morejo zdramiti boljši in razumnejši posestniki in drugi prijatelji kmetijskega napredka, da bi jih bilo vsaj v vsakem okraju 15 družtenikov, kolikor jih mora biti, da smejo voliti sami svojega zastopnika v glavni odbor. Skoro neverjetno je, pa vendar je tako! — Z ozirom na vse to moramo pozivljati v prvi vrsti naše gosp. odbornike, da brez prav posebnega razloga ne izostajajo iz odborovih sej, ali pa, če ne morejo prihajati, da se rajše odpovedó zastopništvu, da bo mogoče voliti na mesto njih take odbornike, kateri bodo laže in radovoljnejše žrtvovali en dan v mesecu odborovim sejam; v drugi vrsti priporočamo prav nujno Sežanskemu in Kobariškemu oddelku, da prav kmalo doženejo volitev svojih zastopnikov in siednjič bi nas jako veselilo, ako bi se število Kanalskih in Cerkljanskih družtenikov vsaj toliko pomnožilo, da bi imel vsak okraj vsaj enega svojega zastopnika. Res je sicer, da gre letos prav trda za denar, a vendar ne moremo misliti, da bi se jih ne našlo v vsakem okraju 15 kmetijskih prijateljev, koji bi se ne ustrašili primerno majhne letnine 4 gld., za katero dobé brez posebnega plačila tudi kmetijski list. Če je to v Bovškem okraju mogoče, kder niso kmetijski interesi tako obširni, zakaj bi v Kanalskem in Cerkljanskem ne bilo, kder je kmetijstvo edini vir življenja?

Kmetijsko društvo je napravilo letos dva javna občna zbora na deželi: prvi je bil julija meseca v Dornbergu, drugi včeraj in predvčerajšnjem v Cervinjanu, združen z grozdno in vinsko razstavo. Primerjaje ta dva zbora bi skoro smeli trditi, da je bil prvi nekako demokratičen, drugi pa bolj aristokracičen. Pri Rihensberskem zboru bila je ogromnejša množica, a med njo malo gosposkih sukenj, pri Cervinjanskem je bila izbrana množica (elite) furlanskega plemstva in posestnikov, a med njo menda noben kmečki korat. V Rihensbergu so zborovali svobodni, priprosti kmečki posestniki, v Cervinjanu gospodarji kolonov, med njimi nekateri odličnjaki v kmetijskih stvareh, kateri si za napredek kmetijstva Furlaniji mnogo prizadevajo, toda v obče s primerno majhnim uspehom, kajti, kolikor smo mogli opazovati, napredek se omejuje samo na posamezna posestva, kakor na Levi-jevo v Villanovi, Ritter-jevo v Monasteru, Isola Morosini, Chiozza-vo v Skodrovski in še nekatera; kmetijski napredek ni splošen v Furlaniji; to sodimo po plugih, kateri se v obče rabijo in segajo po svoji okornosti še v Noetovo dobo, po priprostem obdelovanju izvrstnih njiv, po črnih vinih, katera so bila nekda tudi na Mariborski razstavi prav strogo obsojena itd. Tudi če primerjamo letošnjo vinsko razstavo v Dornbergu s Cervinjansko, vidimo, da je pri nas napredovanje splošnejše — v Furlaniji pa bolj osamljeno. Vdeležba Dornberskih posestnikov — tedaj ene same občine, — je bila obilnejša nego ona celine Cervinjanskega okraja, najrodovitnejšega, najbogatejšega v naši deželi. In kaj je neki uzrok temu velikemu razločku. Pri nas je posestvo zelo razkosano, a vsak kmet je sam gospodar svojega posestva, zato ni mogoče tako naglo napredovanje in v tako veliki meri, kakor pri posameznih veleposestnikih v Furlaniji, a ono je pa splošnejše in izdatnejše, ker vsak z malimi močmi stori, kolikor more, da druge naprednjake posnema in za njimi ne zaostaja; v Furlaniji je pa kolonialni sistem največja zavira splošnemu napredovanju, kakoršno se omejuje samo na take posestnike, koji imajo zraven velike ljubezni do kmetijstva tudi veliko denara; a takih je žalibog malo in za to je tudi kmetijsko napredovanje le bolj osamljeno.

Meritorično o razstavi in o zborovanju v Cervinjanu govoriti, pripuščamo strokovnjaškim listom.

Trst, 4. oktobra (Izv. dop.). (Socijalno. — Bor-sa. — Slovani. — Gledišče. — Raznosti.) Trst je originalno mesto; v Avstriji ga pač nij enacega in tudi na inostranskem je malo tako zanimivih mest. Tukaj se pač more reči, da je Bog jezike zmešal: le pojdi na borso, ali pa v kako gostilno in slišal bodeš po 10 jezikov naenkrat, iz vsakega kota kacega drugega. Vse te narodnosti pa živé mej seboj v prav dobrih odnosajih, vse veže trgovina, ki je tukaj Alfa in Omega vse modrosti in vsega hrepenenja. Če ne bi na magistratu včasih rogovili Italianissimi, bi bilo v Trstu prav mejnarodno življenje. Tukaj je malo tistih fanatičnih renegatov kakor v Gorici, ki te grdo gledajo, če govoriš slovensko; sploh vlada tukaj v vsakem obziru toleranca izvzemši, kakor sem uže rekel, nekatere profesions-politikarje na magistratu. Da pa me boste prav razumeli, moram dostaviti, da je v Trstu tudi politika trgovsko započetje. Naši tržaški politikarji poslujejo prav dobro za svoj žep; rastejo jim sinekure, kakor gobe po dežju. Sicer pa so postali tudi zvononosci strogo ital. stranke nekako milostljivi proti okoličanom. Pred ne dolgem bila je seja in glasova-

Ki je duh Lazarov vodi na plan.
V tla že strmijo osupnene čete,
Prišla je ura grozivne osvete,
Kmalu izplača se Vidov jim dan.

Ki si osmešil, podrl Faraona,
Milo pogledi na brate znaš trona,
Strašni Gospod ti vojskinih trum!
Sodome žeplo na Turke razgrni,
Angoro, Sedan ti na-nje obrni,
Zopet en Timur jim steri pogum.

Zasmehujó naj Te še ti surovi
I preošabni Madjani? Tvoj novi
Gedeon *), dej, naj je trešči v práh:
Unkraj gorá naj malika kadijo,
V divjih samotah naj luno častijo.
Koder razsaja trepet ino strah.

Z grobov tedaj, ve razžaljene sence,
S Kosova urno hitite po vence,
Danes Gospod vas maščeval bo
Nij Vukašina, nij Brankoviča,
Krasno veselje! Bodite dans priča,
Kako dajal bode Turek glavo.

*) Černajev.

lo se je za neke zvonove v okolici in ker je bila enakost glasov, odločiti moral je župan; pa kaj mislite, odločil je za okolico in svoje glasovanje motiviral: „Per dare novella prova della concordia fra città e territorio.“ To so prav lepe besede, pa vprašanje je, koliko zahtevajo gospodje na magistratu od okoličanov za to „konkordijo.“?

Vprašanje vtelesenja velicega dela tržaške okolice z mestom je še zmerom odprto. Kako se bode rešilo, to je za zdaj še vganjka; če pa baron Pino spozna prav interes vlade, gotovo povoljno za okolico. Sploh je mogoče, da okoličani še celo na Dunaji (!) dobó zaveznikov. Naši okoličani so vrli ljudje; oni se ne dajo poitalijančiti vkljub denaru, ki se je že potrosil v ta namen. Okoličani so Kraševci in sreča je za slovanstvo na obalah Adrije, da imajo Kraševci trde (boljše rečeno trmaste) črepine, kajti znana reč je ta, da Slovencem v obče primanjkuje angleške trme. V okolici je sploh lepo narodno življenje in vrle okoličanke v elegantni narodni opravi delajo vso čast slovenskemu rodu. Bela kot mleko, rudeča kot kri, šibka kot jelka in čvrsta kot srna je Slovenka tu na Adriji. Kak razloček v tem obziru mej tukaj in Koroskim. V nedeljo bil sem pri sv. Joštu, stari stolni cerkvi, čutil sem se tam kaj domačega, kajti slišal sem lepe mandrijere govoriti še precej lepo slovenščino in v cerkvi je bilo tudi vse slovensko: pridiga, petje; skoro sem mislil, da v Trstu nij več Hermet. Če le hoče Slovan, gospodaril bode čez Adrijo, to sem si mislil pri tem prizoru ter potezal paralelne črte mej spridenim meščanom in naravnim sinom naše majke. Seznanil sem se tudi z nekaterimi učitelji in našel sem, da so nekateri iz mej njih izvrstni rodoljubje, pa dobri učitelji; nekateri pa zabiti klečepalci. Pravijo, da čenčati nij lepo; a jez bi želel, da bi vsi učitelji tržaške okolice „čenčurili.“

Kakor biser odlikuje se mej slovenskimi društvi rojanska čitalnica, katera ima skoro lepše poslopje, nego mestna. V nedeljo bo dala rojanska čitalnica besedo za logaške pogorelce in boste videli, da bo prišlo čez 100 gld. Kaj bo pa še le, bo beseda za Lavričev spominek? Omeniti namreč moram, da ima ranjki Lavrič v Trstu mnogo odkritosrčnih čestiteljev. Tržaška čitalnica pa nekda ne napreduje tako, kakor bi morala; tudi stanovanje nij nič kaj primerno. Jaz poprašujem, kako to pride, da čitalnica tržaška nij nič kaj „in floribus“; a nobeden mi ne odgovori tako, da bi me zadovoljil. Jaz menim, da čitalnica slovanska v Trstu bi morala biti prvo društvo, kajti tuke; je mnogo Serbov jako bogatih in Slovencev tudi povsod več najdemo nego v čitalnici. Jaz menim, da pomanjkuje v merodajnih krogih „l' esprit d'entreprise“. Ne preziram okolnosti, da so tržaški Slovani prve vrste (z ozirom na kapital in inteligencijo) v prvi vrsti trgovci in da se najraje srečavajo na borski; tudi to vem, da so mala mesta za pravo društveno življenje bolj primerna; pri vsem tem pa trdim, da bi se dalo v Trstu z energijo in dobro politiko marsikaj storiti, ko bi le nekateri pravi veljaki stopili na čelo vsej reči in se tako brigali za reč, kakor se na pr. v Gorici brigajo nekateri „učenjaki“, ali udje tistega toliko obrekovanega shoda. V Trstu bi bilo na pr. mogoče zidati slovanski narodni dom (v Trstu naj hode po mojem mnenju vse le slovansko, kar je najprimernejše gledé na začetek slovanske solidarnosti), treba je nekoliko pravih možakov na čelu, pa bi se reč ložje izvršila, kakor kje drugod. Napaka je ta, da nekateri poklicani knežjo, drugi pa nimajo zadostnega upliva, pa hočejo in vse hočejo — s praznimi rokami.

Za danes zadosti o tem; kesneje enkrat morda kaj bolj konkretnega. Pokukajmo zdaj sopet na borso, kder katoličani, Grki, Turki, Judje, vsi križem molijo zlato tele. Zadnji pondeljek prišla je tel. vest na borso iz Dunaja, da je Avstrija odbila ponudbo ruskega cara zaradi intervencije; kakor strela iz višine vdarila je ta vest mej zbrane borsijance, mej katerimi sem tudi jez mešal se kakor nepristransk opazovalec; vse šepeta, vse leta, kakor obsedeno, mej tem pa rastejo Napoleoni od minute do minute, od 10 do 10 soldov in končno jih plačujejo uže čez 10 gld. 10 kr. Ko pa Napoleoni rastejo, padajo avstrijski papirji, ker borsijanci hoté vedeti, da Avstrija bode marširala proti Rusiji in uže naprej sklepajo, da ne bode zmagala. Sploh je večina tržaških borzijancev pesimistična in ne veruje v Andrassijevo politiko. Tukajšnji merodajni krogi raznih narodnosti so vsi za končno rešenje jutrovega pitanja, češ, da bi bilo to tudi tržaški kupčiji ugodno. Nekateri dobri avstrijski patrijoti še celo pravijo, da je Avstrija močno škodovala si s tem, da nij precej v začetku marširala v Bosno in Hercegovino in tako vstvarila „fait accompli“, kateri bi bil storil konec vsem homatijam ter Avstrijo popularno steril na jutrovem. In če se pomisli, da je za avstrijsko kupčijo jutrovo prašanje prve važnosti, je le želeli, da tam Avstrijo kaka druga vlast ne izpodrine.

To je torej politika večine tuk. trgovcev in tajiti se ne more, da trgovci čestokrat pravo zadenejo. Danes je zopet „fiaka“; Napoleoni odjenjavajo vsled vesti, da bodo velevlasti edino in skupno postopale in skupno amputirale bolanega moža. Iz vsega tega razvidite, da trgovec mora biti tudi politikar: po tem pa naj še kedo zameri trgovcu, če se vkvarja s politikom, kakor so to meni zamerili nekateri goriški filistri.

Res; kmalo bodo volitve za deželni zbor; tukaj se vsaki dan sliši o kakem skodu volivcev, pa najlepša je ta, da ne morejo dobiti povoljnih kandidatov za drž. zbor namesto Tauschna in Porente. — Kam smo prišli! — No ustavoverci bodo spravili še, ob kredit principu ustavnosti. Kaj pa na Goriškem? Sliši se, da hočejo nekateri visoki politikarji tam v gorah kandidirati g. Pručico. Slaba nij ravno ta kandidatura; na pručice namreč gospe svoje nožice pokladajo in visoki gospodje v Beču potrebujejo tudi kako pručico, za ta dar pošljejo po tem iz Dunaja kak „Geiselpöck“, ki se vozi na spagici in se kuri z gobo, da se kadiz dimnika.

Slišal sem pa o bolj resni kandidaturi. Tukaj hočejo vedeti, da bo še celo naš vse česti vredni namestnik kandidiral na Goriškem. Respekt vor der Hauptwache; tacega vladnega kandidata se je uže bati; pa jez ne verujem, da se jako prebisi g. Baron Pino briga za goriški parlament en miniature. Sicer pa, goriški Slovenci, bodite previdni in glejte uže precej pri prvotnih volitvah, da ne zabredete. Gorje vam, če se sopet ne skazete; — še marsikaj imam na srečo — pa se bojim, da ne bi mi kedo skrajšal veselja, čitati prih. Sočo. Končam, s kom, ne z vremenom, katero je prav fletno; ampak z Wagnerjem. Wagnerjev Lohengrin dali so v tuk. velikem gledišču. To Vam je opera, jez dozdam nijsem mogel postati Wagnerjane, ker nijsem slišal še nobene Wagnerjeve opere, a odslej sem popolnoma šel v tabor Wagnerjancev. Pevske moči so izvrstne, posebno dobro so peli zbor. Reči se mora da je Wagner tudi v Trstu, kder so fini poznavalci, popolnoma triumfirali. Želel bi, da bi prišel Slavčev general sem poslušat Lohengrina in sploh petje; Slavcu bi morda to bilo na korist. Ker uže govorimo o Slavcu, naj Vam povem, da se tukaj govori (želi), da bi Slavce prih. leto tudi tukaj nastopil. Rečem Vam, da bi Slavčev odbor pravo zadel, ko bi kaj tacega sklenil.

Trop.

Politični pregled.

V Gorici, 6. okt. 1876.

Cislajtanski državni zbor sklican je na 19. t. m. k zborovanju. Ker se ga Čehi zopet ne vdeležé, imel bode zbor še vedno stari obraz. Takratna zasedanja naših državnih očetov utegnejo vendar biti precejšne važnosti in zanimivosti, in kaj bi ne, saj bi imel zbor nagodbo z Madjari zopet potrditi in bi trebalo vedno širjajoči se mizeriji vendar enkrat prava in dobra sredstva stakniti, da se jej konec stori. Pa je tudi orientalna kriza, katera ne bode naše ljubčke Nemce pustila dremati in v katero bode marsikater nemšk radovednež hotel svoj nos vtikati, kakor naši madjarski bratje, ki so tudi sedaj v svojem parlamentu zbrani in stavljajo interpelacije kar na koše. Najbolj smešna izmej vseh teh je pa ona, katero je stavil nek zagrizen madjar ember Irany. Vbogi reveži ti Madjari in mej njimi prav velik revež Irany! Ta gospod poprašal je, kako to, da toliko Rusov čez Madjarsko potuje v Serbijo, ali so v istini vsi oni Rusi udje društva rudečega križa in če je reklamirala madjarska vlada radi mnogih ruskih prostovoljcev, katerih dohaja zmerom več čez Rumunsko v Serbijo in še nekaj več neumnostij. Madjari postajajo od dne do dne bolj neumni in vsled tega tudi bolj prederzni. Vidijo se nam kakor ona žaba, katera se je tako napenjala hoteča biti večja od vola, dokler nij počila. Tem ljudem se je menda popolnem pamet zmešala, odkar so svoje pravice dosegli in imajo svoj parlament. Mi bi jim svetovali, da bi se ne brigali toliko za vnanje stvari, katere jim niso nič mari, nego za notranje, tembolj ko je na kermilu državne ladije njihov patrijot Andrassy, kateri menda bode uže znal varovati interese državne in madjarske še posebej. Mi jih svarimo taceh nepremišljenih ekspektoracij, s katerimi provocirajo le mogočno Rusijo. Zna priti čas, ko se namara reklamirati pri Madjarih zaradi tlačenja družih nemadjarskih narodov!

Turčija zavergla je mirovne pogoje, katere jej je Anglija podpirane od vseh družih velevlastij podala v pretres in sprejem, Anglija nema tedaj pri visoki porti tudi nič več upljiva in to je dobro, kajti s tem izgubi Turčija zadnji zaščit, katerega je imela v Angliji. Rusija je uže pred to senzacijsko vestjo izrekla, da

bode marširala v Bulgarijo in jo posedla, če ostane Turčija pri svoji termi in ne privoli v dejansko poboljšanje stanja tlačanih kristijanov. In ruski general Sumarokov, kateri je bil prešli teden poslan od ruskega carja na avstrijski dvor, imel je nalog, dogovoriti se z Avstrijo in jo pridobiti za to, da ona pak posede Bosno in Hercegovino. Prav v tej misli potrjujejo nas tudi madjarskih listov izjave o namerah Rusije in „Pester Lloyd“ žuga Rusiji celó z vojsko. Marsikdo tega ne bode verjel, a vendar je resnica. Nadejamo se, da Rusija, v tej zadevi ravno tako ohladi madjarsko vročo kerv, kakor v vprašanji serbskega kraljestva javlja, da ona ne bode intervenirala proti kraljevemu naslovu Srbije, da pa tudi ne dopusti, da bi se kdo drug vmešal v serbske zadeve. Prav gledé kraljevega naslova tirjala je Angleška, naj Milan pismeno odbije naslov, kojega mu vojska vsiljuje; a Milan odgovoril je, da nema vzroka odbijati, česar nij nikdar ne ustmeno ne pismeno pripoznal. Naivni so zarés Angleži in čuditi se jim je, da tega še ne vedó, o čemer je uže cel drugi svet prepričan, da namreč za serbsko proklamacijo stoji Rusija. Končam naj omenimo še izjave angleških „Times“, da postane situacija v orijentu nevarna, če se boju kmalo konca ne naredi. In v nemških krogih so celó misli in mení, da konflikta mej Rusijo in Turčijo ne bode nikakor mogoče pogladiti in razburjenosti ruskega naroda pomiriti. Nemci poznajo ruske okoliščine najbolje in glasovom dohajajočim iz Nemčije treba je več verjeti, kakor vsem drugim.

Na Angleškem množé se meetingi (tabori) odličnih mož in ljudske mase vedno bolj, in angleški narod izraža se vedno ostrejši čez angleško vlado. Na meetingu v Birmingham-u prečitalo se je pismo poznanege John Bright-a, v kojem pravi, da bi bilo konstitucionalno in modro, da bi se sklical angleški parlament, a vlada v to ne privoli, ker se boji, da bode večina tirjala tako vnanjo politiko, katera vladi nij po volji. Sklenila se je končnem resolucija, v kateri se zavrača mirovne pogoje, koje je nasvetovala Anglija Turčiji. Še ostrejši izrazil se je isti Bright na meetingu v Manchester-u, tirjajoč naj se nemudoma skliče parlament, kateri bi imel odločno tirjati, da se Anglija ne poganja več za gnjilo Turčijo in da nij več voljna krvi prelivati za-njo, temveč naj se prepusti sto in stoletni grešnik osodi, katero je popolnem zaslužil. Isto tako tirja Lowe pismeno v „Times“, naj se koj skliče angleški parlament, da izreče svoje mnenje o politiki angleške vlade v orientalnem vprašanji. Žalostno pač, da se v svobodni, eminentno (?) konstitucionalnej Angliji javno mnenje tako malo spoštuje.

Po dolgem času je zopet govorjenje o miriditskem princu Prenku. Derviš paša, turški poveljnik v Albaniji, zavkazal je izpustiti mladega princa v njegovo domačijo s pogoji, da organizuje svoje Miridite za boj proti Černegori v kolikor le mogoče velikem številu, a mladi princ izgovarja se, kakor se poroča iz turškega vira, da mu vsled intenzivne bolezní nij mogoče spolniti dane obljube; a v istini odgovoril je princ, da ga nikakor nij volja, podati se v boj proti hrabrim Čnogorcem. Turci naj bodo zadovoljni, če se Miriditi sploh ne vdeležijo boja Čnegore proti Turčiji, kar pa mi tudi za gotovo pričakujemo, ako bode trajal še na dalje boj in jim bode le nekoliko kazalo, da dosežejo s tem svojo popolno neodvisnost.

Na Grškem nastala je tudi mogočna agitacija, katera tirja, da stopi Grška v akcijo proti Turčiji ter reši oni milijon bratov, kateri stokajo pod turškim krutim jarmom in trpé velike muke. Isto tako izražajo se vsi grški listi in upati je, da bode tudi grška zbornica, katera je sedaj sklicana k zborovanju, v enakem smislu izjavila se.

Res sramotno je za vso civilizirano Evropo, da brez vsmiljenja dopušča, kako peščica dveh milijonov Mohamedanov gospodari čez 6 milijonov Slovanov, 4 in pol milijona Rumuncev in 1 milijon Grkov, in tudi čuditi se je rumunske

knježevini, da nema srca za svoje neusmiljeno tlačene sobrate.

Obriš Despotovič pobil je zopet Turke poleg mesta Klinec in zažgal 300 hiš. Turci izgubili so mrtvih nad 100 mož in mnogo streliša, pušk in drugega vojnega orodja. Ustaši imeli so le 11 mrtvih in nekaj ranjenih, mej njimi tudi adjutanta careviča naslednika, stotnika Milanovič-a.

Razne vesti.

Goriške društvenike dramatičnega društva opozorujemo s tem, da so knjižice za leto 1876 uže došle in se dobé pri g. Dolencu na Korenu.

Frice Brandstetter, kateri je podpis svoje prve sopruge ponaredil na 26 menjicah in podpis svojega najzvestejšega prijatelja na 119 menjicah in s tem opeharil mnogo upnikov za nad štiri sto tisuč goldinarjev, bil je od celjskih porotnikov krivega spoznan goljufije ter obsojen na pet let težke ječe, poostrene vsaki mesec z enim postom.

Zbor naših posestnikov. Kakor pozvedamo, sestavlja se iz goriško-gradiških velikih posestnikov oboje narodnosti komitej, čegar naloga bode sestaviti program in na podlagi tega programa sklicati vse goriško-gradiške posestnike k zborovanju, v katerem se bodo razpravljale razne naše posestnike zadevajoče stvari in sklepale važne resolucije.

Volitve za deželni zbor goriški bodo se vršile za kmečke občine 29. oktobra; za mesta, terge in kupčijsko zbornico 4. novembra; za veliko italijansko posestvo dne 8. novembra, za slovensko pa 11. nov. v Gorici. Opozorujemo in prosimo vse one, katerim ja mari za to, da dobimo nesebične, marljive in neodvisne zastopnike v naš deželni zbor, ki ne bodo le naše materialne ampak tudi naše politične interese možato in neustrašljivo zastopali, naj ne deržijo pri prvotnih volitvah rok križem ter naj pazijo, da se izberó za volilne može sami neodvisni poštenjaki. Pozor! posebno častita duhovščina in vsi oni, katerim je za našo spravo, da zadobi naša sprava pri teh volitvah tudi svoj izraz in svojo veljavo. Složno Sloga!

Janko Stibil, naš domači rojak in prostovoljec pri podrinskej vojski serbski je aže drugi pot še močnejši ranjen, kakor nam piše njegov prijatelj Vidanovič. Rana je sicer nevarna, vendar ne smertna. Piše nam tudi Vidanovič, da se prostovoljci jako dobro in hrabro drže.

Umerl je v Benedkah v noči 28. in 29. sept. po odhodu g. Solarja iz Gorice bivši profesor na tukajšnji gimnaziji dr. Fr. Foytzik. Ranjki slul je kot izversten filolog in je bil tudi profesor in rektor padovanskega vseučilišča.

Učitelji, pozor! O potrebi pisanja je vsakedo prepričan. Prešla je doba, ko so edino le piemeniški znali pisati. Kedor dandanes ne ume i pismeno razodeti svojih mislij, skoro nema pravice do imena človeka. S pisanjem, strože z lepopisom, goji se pa tudi čut za snažnost, pravilnost (regularnost), red in lepoto. A razni so priroki, s katerimi je učitelju možno priversti mladino v tej stroki do zaželenega konca. Pisava učenčeva bodi razločna, priprosta, tekoča, prijetna. Ostanimo pri razločnosti pisave; kajti v njej je skoro bi dejal izvor i priprostosti, tekočnosti, prijetnosti. Mej vsem, v čemer je utemeljena razločnost v pisavi, je vstrična lega pismen najvažnejša. Pismo biva nerazločno, kakor hitro to pisme navpik stoji, a ono pošev. Vstričnost sama na sebi pa ne zadostuje še; treba ji določenega nagnjenega kota, ki naj pristuje i deržanju života i naravi pisma. Kar daje tem določeno nagnjenim vstričnicam veliko veljavo, je to, da so otroci siljeni svoj život tako deržati, kakor neogibno treba ne le v dosego iehke in vztrajne pisave, a o sobito tudi, da se razvoj učenčevega trupla ne ukrati. Koliko gerb in krivostij je uže prouzročil zgrešeni prvi poduk v pisanji? Verlo dobro piše v tem oziru Ohler: Ein gut eingerichtetes Liniennetz, welches jedoch nur bis zur erlangten Fertigkeit im Gebrauche bleiben darf, wird die Symmetrie der Ausführung wesentlich unterstützen. Ein solches muss jedoch die Eigenschaft haben, dass es die gleiche Länge, die gleiche Lage und die gleiche Entfernung des Buchstaben bestimmt..... Die schiefen Linien bestimmen zweierlei, 1) die Lage, 2) die Entfernung der Buchstabenbestandteile und der Buchstaben selbst voneinander.

Navodu Ohlerjevemu sledeč je g. Anton Gallo, c. k. učitelj v Gorici, priredil pisanke, katere je visoki c. k. deželni šolski svet goriški in gradiški odobril z odlokom dne 1. maja št. 352. Pisec teh verst je te pisanke z najboljim uspehom rabil uže minulega šolskega leta v prvem razredu. Radi tega šteje si v dolžnost opozoriti gg. učitelje, naj bi je i oni uvéli v svoje šole: očita jim bo njihova dobrota in hasovitost.

Prodaje je edino le knjigar Julij Dase na Travniku v Gorici, in sicer stane vsakih 100 pisank 1 g. 25 kr. Papir je prav dober. Poskusite torej, gg. tovarši, in ne bote se kesali.

Av gust Leban.

Slov. Narod od srede bil je konfisciran zaradi dopisa iz Gorice, govorečega o prihodnjih goriških volitvah za deželni zbor. Tako se zamaši najlaglje narodu usta, bode si mislil marsikedo, a mi se nadejamo, da s tem ne bode nikomur pomagano.

V teržaški bližnji okolici začela se je uže trgatve, drugoč višila se bode pa stoprav za 14 dni. Trgatev ne bode povsod enaka, kakor piše „Slovenec“. Mej tem ko imajo v nek. krajih komaj polovico ali še manj kakor lani, imajo drugod še več nego lani. Sploh pa se mora reči, da je letošnja tergatev veliko slabša od lanske.

Slabo letino bodo imeli na Štajerskem. Iz li-tijskega okraja poroča se „Slov. Narodu“, da sadja nij nikakoršnega, v vinogradih je toliko, da nekateri še trgali ne bodo, pa še tisto nij za nič. Zelje in repojedle so gosence, krompir je do malega ves gnjil in turšica je pa tudi jako slabo; samo prosa bode nekaj. Večina kmetovalcev mora uže sedaj žito kupovati, kaj bo pa še le pozneje, ko bo treba davke poplačati? Eksekucije!

V NAJEM

se da je hiša št. 72 v Sv. Križu pri morji na veliki cesti v komenskem okraji. Hiša je prav priležna za kerčmo in obstoji iz

1. kuhinje
2. sob pri tleh za kerčmo
3. sob v prvem nadstropji
1. kleti iz treh delov
1. štale za lastno potrebo
1. štalona pri cesti
1. štirne s prav dobro vodo.

Kdor želi to hišo vzeti v najem, naj se ohlasi pri Kristijan-u Košuta v Sv. Križu pri morji.

DVAJSET KVINČEV

prav

Dobrega Slivovca

iz najboljših sliv iz Novega grada, dve leti star dobi se pri

Anton-u Druffa,

trgovcu v MIRNEM pri Gorici po nizkej ceni.

Javna zahvala.

Vsej č. duhovščini, gospodom uradnikom, županom, vsem drugim gospodom, gopsem, pevcem in drugemu mnogobrojnemu občinstvu, ki so mojemu prerano umerlemu možu, oziroma očetu, r. Andreju Gaberšček-u (vulgo Modrijanu) z vidnim sočutjem zadnjo čast izkazali, izraža tem potom svojo najtoplejšo zahvalo žalujoča

žena in otroci.

V Tolminu, 1. oktobra 1876

Razglas.

Vsled določbe prečastitega oskerbnistva 28. tek. meseca št. 112 bo tukajšna hranilnica združena se zastavljavnico plačevala, začenshi dne 1. oktobra prih. meseca, od novo naloženih kapitalov obresti le štiri in pol od sto.

Za uže popred naložene kapitale ostane prejšna obrestna mera 5 od sto. Ravnateljstvo zastavljavnice in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, 30. septembra 1876.

Ravnatelj:
Dom. Lovisoni.

Oznanilo.

Dne 15. t. m. se prične v Tolminu tečaj ali kurz za izobraževanje učiteljic v ženskem rokodelstvu.

Sprejmejo se deklice, ki so

1. 17 leto končale,
2. dobrega zadržanja in dobre telesne sposobnosti,
3. ljudsko šolo dognale,
4. v ročnih ženskih delih že nekaj vajene.

Kandidatinje, ki se mislijo vpisati, naj se do 12. t. m. pri voditelju tukajšnje ljudske šole oglasijo.

C. KR. OKRAJNO ŠOLSKO SVETOVALSTVO
v Tolminu, 30. sept. 1876.

Najboljše sveče za cerkev in najcenejše dobé se pri g.

Oroslavu Dolencu
v Ljubljani,

kateri ima uže dobro znano tovarno za domače voščene izdelke v Ljubljani in oddaja večini cerkva po Slovenskem svoje dobro znane čisto voščene sveče. Kot domač obrtnik priporoča se torej vsem č. cerkvenim predstojnikom in č. duhovščini sploh.